

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра міжнародних економічних відносин та управління проектами



ЗВЕРДЖУЄ
Професор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Івритюк С. В. *С.В.Івритюк*

Протокол № 2 від «16» жовтня 2019 р.

№26616102019

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

Міжнародна конкурентоспроможність

підготовки	бакалавра
спеціальності	292 «Міжнародні економічні відносини»
освітньої програми	«Міжнародні економічні відносини»

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни «Міжнародна конкурентоспроможність» підготовки бакалавра, галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини».

Розробник: к.е.н., старший викладач кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами

Корнелюк Ольга Антонівна

Рецензент: к.г.н., доцент кафедри міжнародних відносин та регіональних студій

Романюк Наталія Іванівна


Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами

протокол № 1 від 04.10.2019 р.

Завідувач кафедри:  (Боляр А.О.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету міжнародних відносин

протокол № 2 від 14.10.2019 р.

Голова науково-методичної комісії факультету  (Романюк Н.І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

протокол № від . . 20 р.

© Корнелюк О.А., 2019 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	29 «Міжнародні відносини» 292 «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародні економічні відносини», бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання – 3, 4
		Семестр – 6, 7
ІНДЗ: немає		Лекції – 44 год.
		Практичні (семінарські) – 24 год.
		Самостійна робота - 72 год.
	Консультації - 10 год.	
	Форма контролю: 6 семестр – без форми контролю, 7 семестр – залік	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна покликана ознайомити студентів з основами міжнародної конкурентоспроможності та є теоретичною і практичною основою знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі міжнародних економічних відносин. Програмою дисципліни «Міжнародна конкурентоспроможність» передбачено вивчення природи і закономірностей розвитку конкуренції у світогосподарському просторі, виявлення факторів міжнародної конкурентоспроможності, дослідження сутності міжнародної конкурентоспроможності в глобальному вимірі а також на рівні підприємств, галузей, регіонів та національних економік. Доцільність вивчення дисципліни обумовлена потребою розуміння сутності міжнародної конкурентоспроможності, формування навичок стратегічного планування конкурентоспроможності на світовому ринку, оцінювання його ефективності, набуття вмінь прийняття ефективних управлінських рішень. Набуті знання та вміння можуть бути використані у практичній діяльності та є необхідними для формування висококваліфікованого фахівця у сфері міжнародних економічних відносин.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях: понятійно-термінологічний апарат міжнародної конкурентоспроможності, сутність, закономірності та фактори розвитку конкуренції на локальному і глобальному рівнях; форми та механізми конкурентної взаємодії суб'єктів міжнародних економічних відносин, принципи та інструменти оцінювання міжнародної конкурентоспроможності, механізми управління міжнародною конкурентоспроможністю, перспективи та напрями забезпечення високого конкурентного статусу України у глобальному економічному просторі, розробка стратегічних заходів для забезпечення міжнародної конкурентоспроможності товарів, послуг, підприємств; розробка стратегій міжнародної конкурентоспроможності регіонів і країн.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ. МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 1. Теоретико-методологічні підходи до дослідження міжнародної конкурентоспроможності

Зміст понять «конкуренція», «конкурентоспроможність», «міжнародна конкурентоспроможність» та умови виникнення конкуренції. Еволюція концепцій міжнародної конкурентоспроможності. Негативні і позитивні риси конкуренції. Види та функції конкуренції. Форми, методи і рівні конкуренції. Фактори міжнародної конкурентоспроможності. Ієрархічна структура міжнародної конкурентоспроможності

Тема 2. Міжнародна конкурентоспроможність в умовах глобалізації

Джерела досягнення глобальної конкурентоспроможності. Вплив глобалізації на міжнародну конкурентоспроможність. Інституційна система і правове регулювання конкуренції в умовах глобалізації. Екологічні детермінанти міжнародної конкурентоспроможності.

Тема 3. Міжнародна конкурентоспроможність національної економіки

Сутність міжнародної конкурентоспроможності національної економіки. Стадії конкурентного розвитку країни. Фактори міжнародної конкурентоспроможності національної економіки. Інструментарій оцінювання рівня міжнародної конкурентоспроможності країни: визначення конкурентоспроможності на основі показників продуктивності національної економіки; міжнародна конкурентоспроможність країн за методикою Всесвітнього Економічного Форуму; економетричні методи аналізу міжнародної конкурентоспроможності. Національні моделі управління національною конкурентоспроможністю.

Тема 4. Міжнародна конкурентоспроможність країн Європи та Євразії

Загальна характеристика конкурентоспроможності ЄС на основі індексу глобальної конкурентоспроможності. Міжнародна конкурентоспроможність окремих країн ЄС. Приклади заходів щодо підвищення конкурентоспроможності в ЄС. Загальна характеристика конкурентоспроможності Євразії на основі індексу глобальної конкурентоспроможності. Міжнародна конкурентоспроможність окремих країн Євразії.

Тема 5. Міжнародна конкурентоспроможність країн Північної Америки, Латинської Америки та Карибського басейну

Загальна характеристика конкурентоспроможності Північної Америки на основі індексу глобальної конкурентоспроможності. Міжнародна конкурентоспроможність США та Канади. Загальна характеристика конкурентоспроможності Латинської Америки та Карибського басейну на основі індексу глобальної конкурентоспроможності. Міжнародна конкурентоспроможність в розрізі окремих країн Латинської Америки та Карибського басейну. Приклади заходів щодо підвищення конкурентоспроможності в Латинській Америці.

Тема 6. Міжнародна конкурентоспроможність країн Азії, Близького Сходу та Африки

Загальна характеристика конкурентоспроможності Східної Азії та Тихоокеанського регіону на основі індексу глобальної конкурентоспроможності. Міжнародна конкурентоспроможність в розрізі окремих країн Східної Азії та Тихоокеанського регіону. Заходи щодо підвищення конкурентоспроможності в Східній Азії та Тихоокеанському регіоні. Загальна характеристика конкурентоспроможності Південної Азії на основі індексу глобальної конкурентоспроможності. Загальна характеристика конкурентоспроможності Близького Сходу і Північної Африки на основі індексу глобальної конкурентоспроможності. Міжнародна конкурентоспроможність в розрізі окремих країн Близького Сходу і Північної Африки. Загальна характеристика конкурентоспроможності Південної Африки на основі індексу глобальної конкурентоспроможності. Міжнародна конкурентоспроможність в розрізі окремих країн Південної Африки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА ЛОКАЛЬНОМУ ВИМІРАХ.

Тема 7. Конкурентоспроможність товару як складова міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

Конкурентоспроможність товарів і послуг на світовому ринку. Сутність та значення конкурентоспроможності товару (послуги) у забезпеченні конкурентних переваг підприємства. Фактори, показники та критерії міжнародної конкурентоспроможності продукції (послуг). Взаємозв'язок якості та конкурентоспроможності. Взаємозв'язок цінності для споживача, ціни і конкурентоспроможності товару. Оцінка міжнародної конкурентоспроможності товарів і послуг. Етапи оцінювання міжнародної конкурентоспроможності товарів та послуг. Методи оцінювання конкурентоспроможності товарів та послуг на світовому ринку.

Тема 8. Міжнародна конкурентоспроможність підприємства

Фактори конкурентоспроможності підприємства на міжнародному ринку. Сутність та види конкурентних переваг у забезпеченні міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Методологічні підходи до оцінки та аналізу факторів міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Роль держави у формуванні конкурентоспроможності.

Тема 9. Методологія оцінки міжнародної конкурентоспроможності підприємства

Сутність, принципи та етапи оцінювання міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Методичні підходи до оцінки конкурентного середовища підприємства. Система критеріїв та показників міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Оцінювання конкурентного статусу підприємства. Аналіз можливостей та переваг конкурентів. Міжнародне конкурентне середовище підприємства. Оцінювання інтенсивності конкуренції.

Тема 10. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства

Методологічні основи управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства. Передумови та цілі управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства. Сутність механізму управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства та принципи його формування. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств у сфері великого стандартного виробництва. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств у сфері вузької

спеціалізації. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств у сфері у сфері інновацій. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств у сфері малого неспеціалізованого бізнесу.

Тема 11. Конкурентна стратегія як засіб забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємства

Сутність і види конкурентних стратегій підприємства. Механізм розробки та реалізації міжнародної конкурентної стратегії підприємства. Асортиментні, цінові та маркетингові стратегії як елемент глобальної конкурентної стратегії підприємства. Стратегічні зони господарювання. Стратегічне ядро фірми. Фактори виходу підприємств на світовий ринок. Багатонаціональні та глобальні стратегії. Основні типи стратегій міжнародної конкурентоспроможності підприємств. Види конкурентних стратегій. Система конкурентних стратегій підприємства. Вибір конкурентних стратегій за М.Портером. Стратегічні показники, що впливають на вибір стратегії.

Тема 12. Інноваційні процеси у системі формування міжнародної конкурентоспроможності підприємства

Нововведення як інструмент формування міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Принципи інноваційної діяльності підприємств. Сутність інноваційної стратегії та її взаємозв'язок з конкурентною стратегією підприємства.

Тема 13. ТНК у системі міжнародної конкурентоспроможності

Складові міжнародної конкурентоспроможності ТНК. Стратегії забезпечення конкурентоспроможності ТНК. Інструменти забезпечення конкурентоспроможності транснаціональних корпорацій.

Тема 14. Міжнародна конкурентоспроможність галузі

Конкуренція та міжнародна конкурентоспроможність у різних галузях. Конкурентні переваги і фактори успіху галузі на світовому ринку. Критерії та показники рівня конкуренції у галузі. Поняття галузі і сектору економіки у світовому господарстві. Концепції конкурентоспроможності на мезорівні. Фактори конкурентоспроможності галузі / сектору. Індикатори конкурентоспроможності галузі / на секторальному рівні.

Тема 15. Кластери у системі формування міжнародної конкурентоспроможності підприємств.

Роль кластерів у забезпеченні міжнародної конкурентоспроможності регіонів. Формування експортоорієнтованого інноваційного кластера. Методи оцінки ефективності створення та функціонування кластерів. Світовий досвід функціонування кластерів.

Тема 16. Міжнародна конкурентоспроможність регіону

Сутність та значення міжнародної конкурентоспроможності регіону. Класифікація факторів конкурентоспроможності регіону. Модель конкурентоспроможності регіонів та її складові. Оцінка інвестиційної привабливості регіонів. Сучасні методики оцінювання конкурентоспроможності регіонів.

Тема 17. Стратегія підвищення економічної конкурентоспроможності України за умов глобалізації.

Стратегічні орієнтири конкурентної політики української держави. Роль інновацій та міжнародного науково-технічного співробітництва у підвищенні конкурентоспроможності національної економіки. Комерціалізація технічних інновацій – важливий чинник конкурентоспроможності країни.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак т.	Сам. роб.	Конс.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ. МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ					
Тема 1. Теоретико-методологічні підходи до дослідження міжнародної конкурентоспроможності	13	4	2	6	1
Тема 2. Міжнародна конкурентоспроможність в умовах глобалізації	12	4	2	6	
Тема 3. Міжнародна конкурентоспроможність національної економіки	13	4	2	6	1
Тема 4. Міжнародна конкурентоспроможність країн Європи та Євразії	13	4	2	6	1
Тема 5. Міжнародна конкурентоспроможність країн Північної Америки, Латинської Америки та Карибського басейну	13	4	2	6	1
Тема 6. Міжнародна конкурентоспроможність країн Азії, Близького Сходу та Африки	11	2	2	6	1
Разом за модулем 1	75	22	12	36	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА ЛОКАЛЬНОМУ ВИМІРАХ					
Тема 7. Конкурентоспроможність товару як складова міжнародної конкурентоспроможності підприємства	6	2	1	3	
Тема 8. Міжнародна конкурентоспроможність підприємства	7	2	1	3	1
Тема 9. Методологія оцінки міжнародної конкурентоспроможності підприємства	7	2		4	1
Тема 10. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства	7	2	2	3	
Тема 11. Конкурентна стратегія як засіб забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємства	7	2		4	1
Тема 12. Інноваційні процеси у системі формування міжнародної конкурентоспроможності підприємства	5	2		3	
Тема 13. ТНК у системі міжнародної конкурентоспроможності	7	2	2	3	
Тема 14. Міжнародна конкурентоспроможність галузі	7	2	2	3	
Тема 15. Кластери у системі формування міжнародної конкурентоспроможності підприємств.	6	2		3	1
Тема 16. Міжнародна конкурентоспроможність регіону	8	2	2	3	1
Тема 17. Стратегія підвищення економічної конкурентоспроможності України за умов глобалізації.	8	2	2	4	
Разом за модулем 2	75	22	12	36	5
Всього годин:	150	44	24	72	10

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

На основі опрацювання рекомендованої літератури підготувати повідомлення до 5 хвилин за обраною темою. Зміст повідомлення має розкривати суть завдання та мати логічну структуру. Студент представляє результат самостійної роботи на практичному занятті за відповідною темою. Студент має вільно володіти матеріалом, давати відповіді на запитання аудиторії та викладача. Якість виконання та представлення результатів самостійної роботи буде враховано при оцінюванні студента на практичному занятті. Визначені завдання будуть включені до модульно-контрольних робіт за відповідними змістовими модулями.

Змістовий модуль 1. Загальні теоретичні основи міжнародної конкурентоспроможності. Міжнародна конкурентоспроможність національної економіки.

1. З'ясувати зміст понять «конкуренція», «конкурентоспроможність», «міжнародна конкурентоспроможність» та умови виникнення конкуренції.
2. Дослідити еволюцію концепцій міжнародної конкурентоспроможності.
3. Виявити негативні і позитивні риси конкуренції.
4. Види та функції конкуренції. Форми, методи і рівні конкуренції.
5. Визначити фактори міжнародної конкурентоспроможності.
6. Дослідити джерела досягнення глобальної конкурентоспроможності.
7. Проаналізувати вплив глобалізації на міжнародну конкурентоспроможність.
8. Розглянути інституційну систему і правове регулювання конкуренції в умовах глобалізації.
9. З'ясувати сутність міжнародної конкурентоспроможності національної економіки.
10. Проаналізувати стадії конкурентного розвитку країни та фактори міжнародної конкурентоспроможності національної економіки.
11. Вивчити інструментарій оцінювання рівня міжнародної конкурентоспроможності країни.
12. Національні моделі управління національною конкурентоспроможністю.
13. Проаналізувати та дати порівняльну характеристику країн ЄС на основі індексу глобальної конкурентоспроможності.
14. Проаналізувати та дати порівняльну характеристику країн Північної Америки, Латинської Америки та Карибського басейну на основі індексу глобальної конкурентоспроможності.
15. Проаналізувати та дати порівняльну характеристику країн Східної Азії та Тихоокеанського регіону на основі індексу глобальної конкурентоспроможності.

Змістовий модуль 2. Міжнародна конкурентоспроможність у регіональному та локальному вимірах.

1. Дослідити фактори, показники та критерії міжнародної конкурентоспроможності продукції (послуг).
2. Обґрунтувати взаємозв'язок якості та конкурентоспроможності.
3. Обґрунтувати взаємозв'язок цінності для споживача, ціни і конкурентоспроможності товару.

4. Вивчити методи оцінювання конкурентоспроможності товарів та послуг на світовому ринку.
5. Виявити фактори конкурентоспроможності підприємства на міжнародному ринку.
6. Сутність та види конкурентних переваг у забезпеченні міжнародної конкурентоспроможності підприємства.
7. Проаналізувати роль держави у формуванні конкурентоспроможності.
8. Вивчити методичні підходи до оцінки конкурентного середовища підприємства.
9. З'ясувати сутність механізму управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства та принципи його формування.
10. Вивчити специфіку управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств у сфері великого стандартного виробництва.
11. Вивчити специфіку управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств у сфері вузької спеціалізації.
12. Вивчити специфіку управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств у сфері у сфері інновацій.
13. Вивчити специфіку управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств у сфері малого неспеціалізованого бізнесу.
14. Дослідити особливості стратегій забезпечення конкурентоспроможності ТНК.
15. Вивчити індикатори конкурентоспроможності галузі.
16. Ознайомитись з сучасною методикою оцінювання конкурентоспроможності регіонів.
17. Стратегія підвищення економічної конкурентоспроможності України за умов глобалізації.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів

У сьомому семестрі не передбачено форми контролю. У цьому випадку підсумкова оцінка за 50-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за: поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 20 балів); модульна контрольна робота (максимум 30 балів).

Розподіл балів на 7 семестр

Поточний контроль (максимум = 20 балів)						Модульний контроль (максимум = 30 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1						Модуль 2	
Змістовий модуль 1						МКР 1	
C1	C2	C3	C4	C5	C6	30	
3	3	3,5	3,5	3,5	3,5		50

У восьмому семестрі передбачено форму контролю у вигляді заліку. Загалом за семестр студент може отримати до 50 балів.

Розподіл балів на 8 семестр

Поточний контроль (мах = 20 балів)						Модульний контроль (мах = 30 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 3						Модуль 4	
Змістовий модуль 2						МКР 2	
C1	C2	C3	C4	C5	C6	30	
3	3	3,5	3,5	3,5	3,5	50	

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за сьомий і восьмий семестри та включає: поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів); модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Критерії оцінювання

З кожної із тем змістових модулів, які виносяться на семінарські заняття, студент може отримати певну кількість балів. Кількість балів, отримана на семінарі визначається і оголошується в кінці заняття, враховуючи доповнення та інші види науково-аналітичної активності студента. Після освоєння кожного змістового модуля передбачено написання модульної контрольної роботи. У завданнях модульних робіт вказано, яка кількість балів може бути виставлена за кожне завдання за умови його правильного виконання.

У шостому семестрі форми контролю не передбачено. Протягом семестру студент може отримати максимум 50 балів, з них поточне оцінювання становить 20 балів (від 3 до 3,5 балів за одне семінарське заняття) та модульна контрольна робота – до 30 балів.

Підсумковий контроль сьомому проходить у формі заліку. Протягом семестру студент може отримати максимум 50 балів, з них поточне оцінювання становить 20 балів (від 3 до 3,5 балів за одне семінарське заняття) та модульна контрольна робота – до 30 балів. Залік виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені програмою навчальної дисципліни та отримав не менше 60 балів. Загальна сума балів за курс – 100 (50 балів у шостому семестрі і 50 – у сьомому). У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали на заліку, виконавши певний вид робіт. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для заліку
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. Рекомендована література

1. Антонюк Л. Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації : монографія / Л. Л. Антонюк. – К. : КНЕУ, 2004. – 275 с. Ансофф Н. Стратегическое управление / Н. Ансофф; сокр. пер. с англ. – М. : Экономика, 1989. – 519 с.
2. Всесвітній економічний форум [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.weforum.org>.
3. Иваниенко К. В. Системные императивы формирования и развития экспортного потенциала промышленного предприятия / К. В. Иваниенко, Л. И. Поддубная // Проблемы экономики. – 2014. – № 4. – С. 311–316.
4. Иванов Ю. Б. Концептуально-методологічні аспекти синтезу системи управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства / Ю. Б. Иванов, Л. І. Піддубна // Бізнес-інформ. – 2012. – № 9. – С. 50–53.
5. Калюжнова Н. Я. Конкурентоспособность регионов в условиях глобализации / Н. Я. Калюжнова. – М. : ТЕИС, 2003. – 526 с.
6. Конкурентоспроможність національної економіки / за ред. д-ра екон. наук Б. Є. Кваснюка. – К. : Фенікс, 2005. – 582 с.
7. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. Затверджено МОН / За ред. О.А. Кириченка. К., 2008. – 518 с.
8. Національна економіка: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Мельник А.Ф., Васіна А.Ю., Желюк Т.Л, Попович Т.М. – К., 2011. – 463 с.
9. Омель'яненко Т. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Т. В. Омель'яненко, Д. О. Барабась, А. В. Вакуленко. – Вид. 2-ге, без змін. – К. : КНЕУ, 2009. – 272 с.
10. Павлюк Т.І. Сутність та роль конкуренції в ринковій економіці // Економіка і суспільство. Мукачівський державний університет. 2016. Випуск 6. С. 8-13.
11. Піддубна Л. І. Міжнародна конкурентоспроможність підприємства: теорія та механізм забезпечення : монографія / Л. І. Піддубна. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2011. – 400 с.
12. Смирнов І. Г. Типологія національних економік за рівнем міжнародної конкурентоспроможності. – 2015.
13. Стойко І.І. Управління конкурентоспроможністю (Програма, курс лекцій, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, тести). Навч.-метод. посібник.– Тернопіль, ТНТУ імені Івана Пулюя, 2017. – 130 с.
14. Стоянова О. Є. Теоретичні основи дослідження міжнародної конкурентоспроможності національної економіки // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, 2016. – С. 108-111.
15. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств: Кредитно-модульний курс : навч. посіб. / І. Ю. Сіваченка, Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінова та ін. – 3-тє вид. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 312 с.
16. Управління міжнародною конкурентоспроможністю: підприємство – регіон: [монографія] / за ред. Ю.Г. Козака, І.О. Уханової. – Київ: Центр учбової літератури, 2019 – 173 с.